

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/12/2026
Identifikačné číslo spisu:	4115010012
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4115010012.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného L. T., pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3, písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 24. marca 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. júla 2025, sp. zn. 1To/11/2025, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. júla 2025, sp. zn. 1To/11/2025 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12, § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a § 237 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona

v neprospech

obvineného L. T., nar. X. Y. XXXX U. W., trvale bytom Č. č. XXX, prechodne bytom bez prihlásenia W., Q. č. XX.

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre z 8. júla 2025, sp. zn. 1To/11/2025 a rozsudok Okresného súdu Nitra zo 4. novembra 2024, sp. zn. 2T/1/2015 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Nitra (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 4. novembra 2024, sp. zn. 2T/1/2015 uznal obvineného L. T. (ďalej len „obvinený“) vinným zo zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3, písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

v období od 1. júna 2008 do 31. mája 2009 potom, čo mu bolo konateľom spoločnosti E.-Z., s.r.o. W., S. XX, IČO: XX XXX XXX (ďalej len "E. - Z.") v priebehu mesiaca marec 2008 zriadené dispozičné oprávnenie k účtu tejto obchodnej spoločnosti č. XXXXXXXXXXXX/0200 vedený vo VÚB, a.s. Bratislava, pobočka Nitra, a potom, čo s ním spoločnosť E.-Z. zastúpená konateľom spoločnosti C. C. (toho času C. E.) uzatvorila na základe pracovnej zmluvy zo 14. mája 2008 pracovný pomer na dobu neurčitú s dňom nástupu do práce 1. júna 2008 na funkciu riaditeľa (vedúceho zamestnanca), pričom pracovný pomer L. T. okamžite skončil dňa 5. augusta 2009 (výkon práce v spoločnosti E. - Z. však fakticky ukončil najneskôr dňa 31. mája 2009), opakovane vykonal vo VÚB, a.s. Bratislava, na pobočkách v Nitre, vo Vrábľoch a v Bratislave hotovostné výbery peňažných prostriedkov z účtu spoločnosti E.-Z. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo VÚB, a.s. Bratislava

v priebehu mesiaca jún 2008 v dňoch:

02.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 04.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 06.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 08.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 12.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 13.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 17.06.2008 vo výške 50 000.0 Sk, 18.06.2008 vo výške 50 000.0 Sk, 20.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 21.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 23.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 24.06.2008 vo výške 50 000.0 Sk, 25.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 26.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 27.06.2008 vo výške 99 000.0 Sk, v celkovej výške 1.338.000,- Sk (po prepočte 44.413,46 eur),

v priebehu mesiaca júl 2008 v dňoch:

23.07.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 24.07.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 24.07.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 24.07.2008 vo výške 400 000.0 Sk, 25.07.2008 vo výške 300 000.0 Sk, v celkovej výške 997 000.0 Sk (po prepočte 33.094,34 eur),

v priebehu mesiaca august 2008 v dňoch:

13.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 14.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 14.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 15.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 15.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 19.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 19.08.2008 vo výške 80 000.0 Sk, 20.08.2008 vo výške 1 400 000.0 Sk, 21.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 21.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 21.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 22.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 25.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 27.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 28.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 28.08.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 29.08.2008 vo výške 99 000.0 Sk, v celkovej výške 3 066 000.0 Sk (po prepočte 101.772,56 eur),

v priebehu mesiaca september 2008 v dňoch:

02.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 02.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 02.09.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 03.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 04.09.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 05.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 06.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 08.09.2008 vo výške 50 000.0 Sk, 08.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 09.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 10.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 12.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 16.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 17.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 18.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 19.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 19.09.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 29.09.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 29.09.2008 vo výške 200 000.0 Sk v celkovej výške 2 236 000.0 Sk (po prepočte 74.221,60 eur),

v priebehu mesiaca október 2008 v dňoch:

01.10.2008 vo výške 150 000.0 Sk, 01.10.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 02.10.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 07.10.2008 vo výške 15 000.0 Sk, 17.10.2008 vo výške 20 000.0 Sk, 20.10.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 23.10.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 23.10.2008 vo výške 150 000.0 Sk, 23.10.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 23.10.2008 vo výške 200 000.0 Sk v celkovej výške 1 333 000.0 Sk (po prepočte 44.247,49 eur),

v priebehu mesiaca november 2008 v dňoch:

02.11.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 03.11.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 03.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 03.11.2008 vo výške 99 000.0 Sk, 06.11.2008 vo výške 150 000.0 Sk, 06.11.2008 vo výške 150 000.0 Sk, 06.11.2008 vo výške 400 000.0 Sk, 07.11.2008 vo výške 130 000.0 Sk, 09.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 10.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 10.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 11.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 13.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 13.11.2008 vo výške 50 000.0 Sk, 14.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 18.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 18.11.2008 vo výške 90 000.0 Sk, 19.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 21.11.2008 vo výške 70 000.0 Sk, 21.11.2008 vo výške 200 000.0Sk, 21.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 21.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 21.11.2008 vo výške 500 000.0 Sk, 22.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 24.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 24.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 24.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 25.11.2008 vo výške 600 000.0 Sk, 26.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 26.11.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 26.11.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 26.11.2008 vo výške 700 000.0 Sk v celkovej výške 5 837 000.0 Sk (po prepočte 193.752,90 eur),

v priebehu mesiaca december 2008 v dňoch:

08.12.2008 vo výške 500 000.0 Sk, 10.12.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 12.12.2008 vo výške 200 000.0 Sk, 15.12.2008 vo výške 270 000.0 Sk, 15.12.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 16.12.2008 vo výške 1 000 000.0 Sk, 17.12.2008 vo výške 100 000.0 Sk, 17.12.2008 vo výške 300 000.0 Sk, 18.12.2008 vo výške 300 000.0 Sk, 22.12.2008 vo výške 20 000.0 Sk, 29.12.2008 vo výške 140 000.0 Sk, 30.12.2008 vo výške 90 000.0 Sk v celkovej výške 3 120 000.0 Sk (po prepočte 103.565,03 eur),

v priebehu mesiaca január 2009 v dňoch:

06.01.2009 vo výške 2 000.0 €, 10.01.2009 vo výške 300.0 €, 12.01.2009 vo výške 5000.0 €, 13.01.2009 vo výške 3 000.0 €, 13.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 13.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 13.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 14.01.2009 vo výške 900.0 €, 15.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 15.01.2009 vo výške 10 000.0 €, 16.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 16.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 17.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 19.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 21.01.2009 vo výške 10 000.0 €, 23.01.2009 vo výške 2 850.0 €, 23.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 23.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 27.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 28.01.2009 vo výške 5 000.0 €, 28.01.2009 vo výške 5 000.0 € v celkovej výške 99 050 eur

v priebehu mesiaca február 2009 v dňoch:

03.02.2009 vo výške 20 000.0 €, 04.02.2009 vo výške 3 000.0 €, 05.02.2009 vo výške 3 000.0 €, 09.02.2009 vo výške 1 000.0 €, 10.02.2009 vo výške 2 000.0 €, 10.02.2009 vo výške 3 000.0 €, 10.02.2009 vo výške 5 000.0 €, 10.02.2009 vo výške 7 000.0 €, 11.02.2009 vo výške 10 000.0 €, 12.02.2009 vo výške 5 000.0 €, 13.02.2009 vo výške 10 000.0 €, 17.02.2009 vo výške 3 000.0 €, 20.02.2009 vo výške 700.0 €, v celkovej výške 72 700 eur

v priebehu mesiaca marec 2009 v dňoch:

02.03.2009 vo výške 20 000.0 €, 03.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 03.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 04.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 04.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 04.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 05.03.2009 vo výške 10 000.0 €, 06.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 06.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 09.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 10.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 11.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 12.03.2009 vo výške 5 000.0 €, 12.03.2009 vo výške 25 000.0 €, 19.03.2009 vo výške 500.0 €, v celkovej výške 110 500 eur

a hoci bol oprávnený uvedené peňažné prostriedky použiť výlučne na účely úhrady nákladov spojených s činnosťou spoločnosti E.-Z., najmä na úhradu prijatých faktúr za dodaný materiál a služby súvisiace s realizáciou stavieb a ich rekonštrukcií, v rozpore so svojimi povinnosťami riadne hospodáriť s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ spoločnosť E.-Z., resp. chrániť majetok zamestnávateľa pred zneužitím a nekonat' v rozpore s oprávnenými záujmami tohto zamestnávateľa, ktoré mu vyplývali z bodu 8. pracovnej zmluvy uzatvorenej 14. mája 2008 ako aj z ustanovení § 81 písm. e), § 82 písm. f) a § 178 ods. 1 Zákonníka práce, použil časť peňažných prostriedkov pôvodne vybraných z účtu spoločnosti E.- Z. na nezistené účely, bez preukázania ich použitia zodpovedajúcimi účtovnými dokladmi, ktoré by nasvedčovali záveru, že peňažné prostriedky vynaložil v záujme a na prospech tejto obchodnej spoločnosti, v dôsledku tohto konania obžalovaného došlo k neoprávnenému zmenšeniu majetku spoločnosti E. - Z. a to v období od 1. júna 2008 do 31. decembra 2008 v celkovej výške 110 348 eur a v období od 1. januára 2009 do 31. mája 2009 v celkovej výške 196 658,60 eur, čím spoločnosti E. - Z., toho času E. H. (pozn. najvyššieho súdu správne malo byť E. H.), s.r.o. S. XX, W.,

IČO: XX XXX XXX spôsobil celkovú škodu vo výške 307 006,60 eur.

Okresný súd uložil obvinenému podľa § 237 ods. 3 Trestného zákona, zistiť poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. p) Trestného zákona, nezistiť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona okresný súd obvinenému výkon uloženého trestu podmienčne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd poškodenú spoločnosť E. H., s.r.o. S. XX, W., IČO: XX XXX XXX s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozhodujúc o odvolaní prokurátora a obvineného rozsudkom z 8. júla 2025, sp. zn. 1To/11/2025 v spojení s opravným uznesením z 2. septembra 2025, sp. zn. 1To/11/2025 podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. f), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť spoločnosti E., s. r. o., so sídlom S. XX, XXX XX W., IČO: XX XXX XXX škodu v sume 307 006,60 eur (tristosedem tisíc šesť eur a šesťdesiat centov).

Odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

II.

Dovolenie a vyjadrenia k nemu

Proti vyššie citovanému rozsudku krajského súdu podal obvinený dovolanie prostredníctvom obhajcu 24. septembra 2025 z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania uviedol, že rozsudok krajského súdu je nezákonný, jeho odôvodnenie nepreskúmateľné a nejasné. Krajský súd sa nezaoberal bezodplatným postúpením pohľadávky z pôvodného poškodeného E. H., s.r.o. na nový majetkovo a personálne prepojený subjekt E., s.r.o. Uvedené je v rozpore so zákonom a neexistuje k tomu relevantná dokumentácia. Ide o simuláciu odpratať pohľadávku bezodplatne zo subjektu v úpadku na iný subjekt. V prípade speňaženia nehnuteľnosti obvineného tieto peniaze nadobudne nový vlastník a nebudú zadržané na úhradu daňového nedoplatku, či nedoplatkov na sociálnom poistení. Vyššie uvedený právny stav nemôže používať žiadnu právnu ochranu.

Nebolo bez dôvodných pochybností preukázané, že skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný spáchal úmyselne a v takom rozsahu, v akom bola podaná obžaloba. Škoda nie je jasne a dostatočne preukázaná. Ak by aj bola, nie je zrejmé bez akýchkoľvek pochybností v akom pomere za údajnú škodu zodpovedá obvinený, a štatutár poškodeného.

Obvinený uviedol, že v tomto prípade mal byť uplatnený materiálny korektív a princíp ultima ratio. Vyšetrovanie bolo celý čas vedené s tým, že obvinený peniaze spreneveril a použil na osobnú potrebu, čo však nebolo preukázané. Rovnako tak nebol preukázaný úmysel, a rozsah tejto spotreby. K naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa § 237 Trestného zákona nedošlo, skutok bol nadkvalifikovaný a súd sa mal zaoberať skutkovou podstatou trestného činu podľa § 238 Trestného zákona.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad, a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Obvinený zároveň žiadal, aby bola jeho vec na krajskom súde prerokovaná a rozhodnutá v inom zložení senátu.

* * * * *

Prokurátor sa vyjadril k dovolaniu obvineného podaním z 15. októbra 2025 a uviedol, že skutok bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu. Výhrady, ktoré uplatňuje obvinený vo svojom dovolaní sú skôr skutkovými výhradami smerujúcimi k revízií skutkových zistení, pričom dôvody dovolania nenapĺňajú. Námietky obvineného sa vzťahujú k hodnoteniu vykonaných dôkazov a posudzovaniu správnosti a úplnosti zisteného skutku. Ide o skutkové námietky, ktoré dovolací súd nemôže skúmať ani meniť. Takýmito námietskami by sa dovolací súd mohol zaoberať len v tom prípade, že by podal dovolanie minister spravodlivosti.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenapĺňa ani rozhodnutie krajského súdu vo výroku o povinnosti nahradiť škodu, nakoľko nemožno prijať záver, že toto rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Krajský súd správne konštatoval, že už okresný súd bol povinný rozhodnúť podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku o včas a riadne uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody za predpokladu, že neexistovala iná zákonná prekážka, ktorá by takémuto rozhodnutiu bránila. Pokiaľ je výška škody, ktorú mal obvinený spôsobiť súčasťou popisu skutku vo výroku rozsudku, súd obligatórne uloží obvinenému povinnosť nahradiť ju. Bolo povinnosťou krajského súdu na základe odvolania podaného prokurátorom rozhodnúť o výške škody. Ani skutočnosť, že v čase medzi vydaním rozsudku okresného súdu a krajského súdu bola pohľadávka postúpená, nebránila krajskému súdu vydať rozhodnutie o povinnosti obvineného nahradiť škodu právnomu nástupcovi poškodeného v konaní. V tejto súvislosti prokurátor poukázal na § 48 ods. 4 Trestného poriadku, ktorý žiadnym spôsobom neobmedzuje okruh osôb, ktoré sa stali právnymi nástupcami poškodeného v trestnom konaní. V tomto prípade sa krajský súd musel vysporiadať s otázkou, či je zmluva o postúpení pohľadávky zmluvou platnou a uzatvorenou v súlade s ustanovením § 524 Občianskeho zákonníka, pričom tak aj spravil.

Napadnutý rozsudok krajského súdu obsahuje odpovede na všetky otázky a spolu s rozsudkom okresného súdu tvoria jeden celok, a preto nie je úlohou odvolacieho súdu opakovať závery a dôkazy, ku ktorým dospel prvostupňový súd.

Z uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol.

* * * * *

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený - spoločnosť E., s.r.o., podaním z 27. októbra 2025, v ktorom uviedol, že k postúpeniu pohľadávky medzi pôvodným a súčasným poškodeným došlo na základe písomnej zmluvy. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky nevyžaduje od účastníkov odplatnosť jej postúpenia a súd nemôže zasahovať do zmluvnej voľnosti účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky. Skutočnosti, ktoré obvinený namietal v dovolaní (poškodzovanie veriteľov, personálne prepojenie subjektov, nedoplatky, neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky) neuplatnil pred odvolacím súdom, hoci túto možnosť jednoznačne mal. Všeobecné námietky obvineného proti postúpeniu pohľadávky nie sú predmetom trestného konania a nijako neznižujú nárok poškodeného na náhradu škody, ktorá bol riadne ustálená znaleckým dokazovaním. Poškodený je toho názoru, že napriek výške škody je trest pre obvineného veľmi mierny. V rámci dovolacieho konania nie je možné posudzovať námietky obvineného zamerané na správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo do náhrady škody a postúpenia pohľadávky.

Z vyššie uvedených dôvodov poškodený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 9. februára 2026.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) postupom podľa § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, ako i predložený spisový materiál, a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Trestného poriadku). Súčasne konštatuje, že dovolanie obvineného je dôvodné, vzhľadom na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí (§ 382a Trestného poriadku) s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bol zjavne preukázaný a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Trestného poriadku a § 388 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hocí len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 382a Trestného poriadku dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v

zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku) sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie, ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“ (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014).

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo, že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho (prípadne miernejšieho) trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda zistenie, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu (primerane napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Tdo 29/2018, sp. zn. 2 Tdo 6/2019, sp. zn. 5 Tdo 48/2018).

Hlavná dovolacia námietka obvineného ohľadom tohto ustanovenia spočívala v tom, že v konaní došlo k nesprávnemu posúdeniu jeho konania ako úmyselného podľa hmotnoprávneho ustanovenia § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pričom v skutku popísané konanie podľa obvineného nespĺňalo kvalifikačné kritériá pre tento trestný čin, ale len kvalifikačné kritériá pre trestný čin podľa § 238 Trestného zákona spáchaný z nedbanlivosti. Podľa obvineného ani škoda nebola jasne a dostatočne preukázaná.

Konfrontujúc relevantné skutkové zistenia a popis inkriminovaného skutku v rozsudku tento nie je dostatočný pre nespornú konštatáciu o naplnení všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty tam uvedeného trestného činu. Pritom je potrebné zdôrazniť, že platí „v pochybnostiach, resp. pri dvoch alebo viacerých možných interpretáciách skutkového deja, ktorým je dovolací súd striktne viazaný [veta

za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], je nutné vychádzať z tej alternatívy, ktorá je pre obvineného najpriaznivejšia (in dubio pro reo)“.

K prvej dovolacej námietke považuje najvyšší súd za potrebné uviesť nasledovné.

Podľa § 237 Trestného zákona trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku znie:

„(1) Kto inému spôsobí malú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, potrestá sa odňatím slobody až na štyri roky.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním väčšiu škodu, alebo

b) z osobitného motívu.

(3) Odňatím slobody na dva roky až šesť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním značnú škodu, alebo

b) závažnejším spôsobom konania.“

Závažnejším spôsobom konania sa podľa § 138 písm. b) Trestného zákona rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas.

Tento trestný čin zakladá možnosť uplatnenia trestnoprávnej represie v prípadoch, keď je páchatel v rámci svojho zamestnania alebo funkcie oprávnený a povinný spravovať cudzí majetok, pričom svoje povinnosti poruší a spôsobí škodu. V tomto prípade sa významne prejavuje subsidiárna úloha trestného práva, pretože možnosť uplatnenia trestnoprávnej represie pristupuje k nástrojom najmä obchodného práva, občianskeho práva, ale aj pracovného práva, správneho práva alebo ústavného práva, ktoré primárne riešia situáciu spôsobenia škody v rámci zamestnania, funkcie alebo iného zákonného postavenia.

Pokiaľ ide najmä o oblasť obchodného práva, doménou podnikateľského prostredia je určitá miera prípustného rizika, no musí ísť o konanie v rámci podnikateľskej činnosti vykonávané s náležitou odbornou starostlivosťou, čo sú významné aspekty na posúdenie vzniku trestnej zodpovednosti.

Objektom tejto skutkovej podstaty trestného činu je záujem spoločnosti na ochrane cudzieho majetku, ktorý osoba spravuje na základe všeobecne záväzného právneho predpisu, rozhodnutia súdu alebo zmluvy, pred úmyselným porušovaním povinností spôsobujúcich škodu na tomto majetku. Pod ochranou cudzieho majetku je potrebné rozumieť ochranu cudzích majetkových práv v najširšom zmysle slova. Sekundárne je objektom tohto trestného činu aj ochrana vzťahu dôvery medzi vlastníkom majetku a osobou, ktorá má povinnosť tento majetok opatrovať alebo spravovať.

Subjekt tohto trestného činu je špeciálny, je ním trestne zodpovedná osoba, ktorá má oprávnenie a povinnosť spravovať majetok v zmysle všeobecne záväzného právneho predpisu, rozhodnutia súdu alebo zmluvy. Ak ide o fyzickú osobu, postačuje, že takéto oprávnenie a povinnosť má právnická osoba, v mene ktorej táto fyzická osoba koná (tzv. konanie za iného podľa § 128 ods. 8 Trestného zákona). Tento trestný čin je taktiež trestným činom právnických osôb, teda páchatelom môže byť fyzická osoba aj právnická osoba.

Subjektívna stránka tejto skutkovej podstaty trestného činu vyžaduje úmyselné zavinenie, pričom postačuje aspoň nepriamy úmysel. Úmyselným zavinením musia byť pokryté všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu (okrem zavinenia samotného). To znamená, že úmysel (aspoň nepriamy) musí zahŕňať aj spôsobenie škody (aspoň malej). Ak si páchatel predstavoval relevantnú prekážku, pre ktorú škoda nemohla nastať (no táto predstava sa ukázala ako nesprávna), tak konanie páchatela je pokryté vedomou nebanalnosťou, pretože páchatel sa bez primeraných dôvodov spoliehal, že následok nespôsobí. V takom prípade prichádza do úvahy zváženie kvalifikácie podľa § 238 Trestného zákona. Jednočinný súbeh trestného činu podľa § 237 a § 238 je vylúčený.

Objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu spočíva v spôsobení malej škody následkom porušenia povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, ktorá je páchatelovi (alternatívne):

1. ustanovená všeobecne záväzným právnym predpisom (v tomto bode ide o blanketovú dispozíciu, pretože sa dovoľáva mimotrestnej právnej úpravy, pričom porušenie mimotrestnej právnej úpravy zakladá naplnenie tohto znaku objektívnej stránky),
2. uložená právoplatným rozhodnutím súdu alebo
3. vyplývajúca zo zmluvy.

Základným znakom objektívnej stránky je porušenie právnej povinnosti. Právna povinnosť je povinnosť uložená právnym poriadkom alebo na základe právneho poriadku (rozhodnutím orgánu verejnej moci, zmluvou), ktorej obsahom je príkaz postupovať (správať sa) určitým spôsobom (teda konať alebo zdržať sa konania), ktorý (príkaz) zároveň znamená zákaz postupovať (správať sa) akýmkoľvek iným spôsobom, a to na rozdiel od práva, ktoré je možnosťou, nie však povinnosťou. Povinnosť a právo sú spojené nádoby, ktoré sa navzájom podmieňujú.

Povinnosť môže byť vymedzená všeobecne alebo úplne konkrétne vo vzťahu k určitému správaniu alebo k určitej veci. Porušenie povinnosti je postup (správanie) v rozpore s právnou povinnosťou, ktorá má za následok vznik právnej zodpovednosti. Právna zodpovednosť znamená spôsobilosť subjektov práva znášať následky, ktoré vyplývajú z porušenia právnych povinností podľa právnych noriem.

Cudzím majetkom sú akékoľvek majetkové hodnoty, tie, ktoré sú vecou podľa § 130 ods. 1 a 2 Trestného zákona, ale aj iné majetkové práva, súhrn aktív aj pasív. Tieto majetkové hodnoty nie sú vlastníctvom páchatel'a, ale môže ísť o majetok, ktorý je v spoluvlastníctve aj iných osôb. Postačuje, keď konanie páchatel'a smeruje aj len proti časti majetku alebo jednej veci.

Opatrovanie alebo spravovanie cudzieho majetku znamená, že páchatel' koná alebo nekoná tak, aby bola zachovaná existencia majetku, jeho hodnota, funkčnosť a pod.; teda opatrovanie a spravovanie predstavuje ochranu pred poškodením, zničením, stratou alebo obdobným znehodnotením, pričom výdavky na správu majetku sú vynakladané v nevyhnutnej miere s dôkladným zvážením ich účelnosti a hospodárnosti. Povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok nemusí byť (najmä v mimotrestnej právnej úprave) ani výslovne pomenovaná ako povinnosť, čiže postačuje materiálne (obsahové) vymedzenie. Porušenie povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok môže vzniknúť konaním, ale aj opomenutím konania, preto ide o nepravý omisívny trestný čin.

Súčasťou objektívnej stránky je účinok porušenia povinností zo strany páchatel'a, ktorý sa prejaví vznikom škody. Nie je nevyhnutné (no nie vylúčené), aby sa zároveň so vznikom škody na cudzom majetku páchatel' z hľadiska svojho majetku obohatil. Postačuje, že vznikla ujma na opatrovanom alebo spravovanom majetku a táto ujma je následkom porušenia povinnosti páchatel'a. Škoda môže vzniknúť nielen zmenšením hodnoty majetku, ale aj nedostatkom prírastkov na hodnote majetku.

Tento trestný čin môže byť spáchaný aj ako pokračovací trestný čin, pričom pri každom čiastkovom útoku musí byť (aspoň čiastočne) prítomný úmysel, ktorý pokrýva spôsobenie škody. Škoda sa pri jednotlivých čiastkových útokoch spočítava a podľa toho sa posudzuje naplnenie hranice spôsobenej škody.

Ustanovenie trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Trestného zákona znie: Kto z nedbanlivosti inému spôsobí značnú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Toto ustanovenie upravuje druhú základnú skutkovú podstatu trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. Ide o prečin. Vzhľadom na to je potrebné - v súlade so zásadou subsidiarity trestnej represie - dôkladne posudzovať aplikáciu materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona. Rozdiely v porovnaní s prvou základnou skutkovou podstatou tohto trestného činu spočívajú

najmä v:

- a) subjektívnej stránke - forme zavinenia,
- b) objektívnej stránke skutkovej podstaty trestného činu.

Ad a) Z hľadiska subjektívnej stránky tejto skutkovej podstaty trestného činu sa vyžaduje zavinenie z neobanlivosti, pričom postačuje aspoň nevedomá neobanlivosť [§ 16 písm. b) Trestného zákona]. Týmto zavinením sú pokryté všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu (okrem zavinenia samotného), najmä spôsobenie škody, ale aj konanie páchatel'a. To znamená, že na vyvodenie trestnej zodpovednosti je prinajmenšom nevyhnutné, aby páchatel' vedieť mal (povinnosť) a mohol (možnosť), že porušením povinnosti spôsobí škodu, hoci to nevedel.

Ad b) Z hľadiska objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu sa vyžaduje porušenie povinnosti ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom alebo povinnosti uloženej právoplatným rozhodnutím súdu. To znamená, že nejde o trestný čin, ak osoba (z neobanlivosti) poruší povinnosť ustanovenú zmluvou. Táto skutočnosť vychádza z toho, že porušenie povinnosti ustanovenej zmluvou sa všeobecne hodnotí ako menej závažné a v prípade neobanlivostného zavinenia (na rozdiel od úmyselného zavinenia, ktoré sa vyžaduje podľa § 237) závažnosť takého činu nedosahuje dostatočnú intenzitu na to, aby bolo možné a vhodné uplatnenie trestnoprávnej represie. Takýmto spôsobom sa prejavuje zásada subsidiarity trestnej represie, ktorej adresátom sú nielen orgány činné v trestnom konaní a súd, ale aj zákonodarca.

Druhým rozdielom v objektívnej stránke - v porovnaní s prvou základnou skutkovou podstatou (§ 237 ods. 1) - je kvantifikácia spôsobenej škody. Vyžaduje sa spôsobenie značnej škody. Aj touto skutočnosťou je redukovaná neprimeraná prísnosť trestnoprávneho postihu v prípade nedostatočnej intenzity vôľovej zložky zavinenia páchatel'a (neobanlivosti).

Výška spôsobenej škody je hlavným kritériom pri určovaní druhu trestného činu a následne má spravidla rozhodujúci vplyv na výšku trestnej sadzby. Škoda je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi, a možno ju napraviť poskytnutím majetkového plnenia predovšetkým peniazmi. Prítom sa rozlišuje skutočná škoda a ušlý zisk.

Skutočná škoda - sa prejavuje zmenšením majetku poškodeného oproti stavu pred spôsobením škody a objektívne je vyjadriteľná v peniazoch. Skutočná škoda sa môže prejavovať viacerými formami, napríklad ako zničenie, strata, poškodenie alebo znehodnotenie majetku. K majetku musí mať poškodená strana vlastnícky vzťah.

Okresný súd k vykonanému dokazovaniu v odôvodnení rozsudku uviedol, že: „Z hore uvedeného dokazovania je teda zrejmé a nesporné, že obžalovaný od 01.06.2008 až do reálneho ukončenia pracovného pomeru v máji v roku 2009, ako vedúci pracovník vo firme E.-Z. s.r.o. oprávnené disponoval s účtom spoločnosti č. 2436024053/0200 vedeným vo VÚB, postupne (časovo a objemovo ako je uvedené vo výroku rozsudku) vyberal značné finančné prostriedky z účtu spoločnosti, ktoré mali byť investované do chodu spoločnosti pri realizácii a financovaní stavieb, ktoré poškodená spoločnosť v rámci svojich aktivít realizovala. Svedkovia Č., A., N., V., M., F., Š., N., F., F. (majstri a robotníci), ktorí s obžalovaným na stavbách spolupracovali potvrdili, že peniaze na nákupy materiálu, chod výstavby, prípadne výplatu pracovníkov im vydával obžalovaný v hotovosti (oproti ich podpisu), zároveň však uviedli, že nákupy materiálu a realizované výdavky mu riadne zdokladovali, alebo účtovné doklady predložili účtovníčke na firmu, potvrdili tiež, že prijaté finančné prostriedky od obžalovanému mu vždy riadne podpísali a ani obžalovaný neuviedol v rámci svojej obrany, že by mu hotovostné prevzatie peňazí ktorýkoľvek z pracovníkov na stavbách odmietol podpísať, resp. že by mu vyplatené peniaze nezdokladoval. Z preukázaných skutočností je tak nesporné, že hotovostné výdavky na stavbách boli vyplácané z výberov z VÚB a.s. a mali vždy konkrétneho adresáta, ktorý prevzatie finančných prostriedkov podpísal a takýto doklad o použití vybraných finančných prostriedkov sa tak mal včas a riadne dostať od obžalovaného do účtovníctva firmy, čo sa však nestalo..... Vedomým, nedôsledným a evidentne aj ľahostajným prístupom obžalovaného k zúčtovaniu vybraných a použitých finančných

prostriedkov relevantnými účtovnými dokladmi spôsobilými na zaúčtovanie, došlo k finančnému rozdielu medzi výbermi obžalovaného z účtu a výškou ním zúčtovaných nákladov spoločnosti a tým aj ku škode na majetku spoločnosti E.-Z..... Preverovaním majetkových pomerov obžalovaného (účty v bankách, lustrácie na ODI, v živnostenskom registri, v katastri nehnuteľností) však nebolo v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní zistené a bez pochybností preukázané, že by u obžalovaného v inkriminovanom období došlo k rozmnoženiu osobného majetku v objeme účtovne nezdokladovaných finančných prostriedkov..... Možno potom vyvodiť len záver, že absentujúce finančné prostriedky sa mohli skutočne rozpustiť v mimozmluvnom odmeňovaní pracovníkov na stavbách, ale pre vysoký objem týchto prostriedkov a obmedzený čas na ich zúčtovanie, sa už obžalovanému nepodarilo po konflikte s konateľom vykryť ich absenciu inými, relevantnými dokladmi spôsobilými na zaúčtovanie. Tejto úvahe svedčí aj snaha obžalovaného predkladať v prípravnom konaní rôzne účtovné doklady (čl.1657-1678 v objeme cca 150 000 eur), ktorých časť by bola určite spôsobilá na zaúčtovanie (ako to uviedla znalkyňa v doplnku č.2 k ZP č.15/2010, čl.1429-1530), ale zároveň boli predložené oneskorene, vzhľadom na reálne možnosti ich zaúčtovania v roku 2015 (v čase predkladania) a platný zákon o DPH..... Motívom konania obžalovaného bol ľahostajný a nezodpovedný prístup obžalovaného k cudziemu majetku, nerešpektujúci jednak základné povinnosti zamestnanca a vedúceho pracovníka spoločnosti, jednak pravidlá riadneho hospodárenia, ale ani dôveru zamestnávateľa pri vedení spoločnosti.“

Ohľadom skutočností týkajúcich sa úmyslu obvineného vyplývajúcich z vykonaného dokazovania je zrejmé, že by zodpovedali len naplneniu kvalifikačného znaku trestného činu podľa § 238 Trestného zákona spáchaného z nebanlivosti (nebyť ďalších okolností uvedených nižšie), pričom okresný súd ich správne pomenoval v odôvodnení rozsudku hodnotiac vykonané dokazovanie, avšak trestný čin obvineného nesprávne subsumoval pod skutkovú podstatu trestného činu podľa § 237 Trestného zákona, ktorého sa možno dopustiť iba úmyselným konaním, čím došlo k pochybeniu naplňujúcemu dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Zároveň ale do skutkovej vety boli okresným súdom nesprávne zahrnuté aj finančné výbery obvineného, ktorých použitie vydokladoval, a preto znaky trestného činu vôbec nenapĺňajú, čo bolo ďalším pochybením súdu prvého stupňa.

Skutok, aby mohol byť podkladom pre uznanie viny obvineného musí byť vymedzený jednak tak, aby obsahoval také konkrétne skutkové okolnosti, ktoré by pokrývali všetky podstatné znaky príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, a ktoré by umožňovali podradiť stíhaný skutok pod konkrétne ustanovenie Trestného zákona (hmotnoprávne hľadisko) a zároveň musí byť vymedzený (v súlade s ustanovením § 163 ods. 3 Trestného poriadku) tak, aby nebol zamenený s iným (procesnoprávne hľadisko). Obe tieto podmienky musia byť splnené súčasne.

Skutočnosť, že skutok je z procesného hľadiska vymedzený správne (v súlade s ustanovením § 163 ods. 3 Trestného poriadku) teda tak, aby nebol zamenený s iným, v žiadnom prípade neznamená, že je správne vymedzený aj z hmotnoprávneho hľadiska teda tak, že obsahuje také konkrétne skutkové okolnosti, ktoré napĺňajú všetky podstatné znaky stíhaného trestného činu, a ktoré umožňujú podradiť žalovaný skutok pod príslušné ustanovenie Trestného zákona.

Najvyšší súd sa preto plne stotožňuje s dovolacím argumentom obvineného spočívajúcim v tom, že dotknutý skutok nebolo možné podradiť pod príslušné ustanovenie trestného činu podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pretože neobsahuje skutkové okolnosti, ktoré by napĺňali jednotlivé podstatné znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu (hmotnoprávne hľadisko).

Konanie obvineného bolo najskôr v obžalobe kvalifikované ako trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, ktorého sa obvinený mal dopustiť na skutkovom základe, že: v období od 31. marca 2008 do 19. marca 2009 v Nitre a na iných miestach vykonal výbery peňažných prostriedkov z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedeného vo VÚB, a.s., pobočka Nitra, ktorého majiteľom je E. - Z.,

s.r.o., z ktorých časť nepoužil na úhradu dodávateľských faktúr a iných výdavkov v prospech obchodnej spoločnosti, pričom ich použil doposiaľ nezisteným spôsobom a ich použitie vo výške 323.964,66 eur nepreukázal žiadnymi účtovnými dokladmi, čím spoločnosti E. - Z., s.r.o. spôsobil škodu vo výške 323.964,66 eur. Súd prvého stupňa správne skonštatoval po vykonanom dokazovaní, že nebolo preukázané obohatenie sa obvineného finančnými prostriedkami vybranými z účtu spoločnosti E. - Z., s.r.o., či použitie týchto k obohateniu sa inej osoby, preto k naplneniu zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery nemohlo dôjsť.

K finančným prostriedkom vybraným obvineným z účtu poškodeného súd prvého stupňa uviedol aj to, že: ... “Nie je vylúčené, ako tvrdil obžalovaný a svedok M., že časť vybraných finančných prostriedkov bola preinvestovaná v realizovaných stavbách aj cez štedré hotovostné mimozmluvné odmeňovanie pracovníkov na stavbách, z ktorých následne nebolo potrebné odvádzať odvody a dane (šedá ekonomika, znižovanie nákladov)” ... Poškodený ku škode vo svojej výpovedi uviedol, že: ... “Stavali štyri domy a dvanásť bytových jednotiek, niečo sa prerábalo, v papieroch vznikol chaos, nebolo možné rozlíšiť, kde bolo koľko finančných prostriedkov investovaných.” ...

K dokazovaniu súdu prvého stupňa najvyšší súd považuje za potrebné poznamenať, že bolo vykonané v rozpore so zásadou včasnosti a hospodárnosti uvedenou v ustanovení § 2 ods. 7, ods. 10 Trestného poriadku. Sumarizujúc však správne skutkové zistenia súdu prvého stupňa, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli súd následne nesprávne premietol výsledky svojho dokazovania jednak do prekvalifikovania konania obvineného na trestný čin podľa § 237 ods.1, ods. 3 písm. a), písm. b) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ako aj modifikovaním skutku uvedeného v obžalobe, do ktorého chybné zahrnul aj výbery obvineného z účtu spoločnosti, ktoré vydokladoval, a tieto výbery preto znaky trestného činu nenaplnili. Sám súd prvého stupňa vyhodnotil konanie obvineného v odôvodnení svojho rozhodnutia ako nedbanlivostné, ale predovšetkým ku škode uviedol, že nemožno vylúčiť, že finančné prostriedky vybrané obvineným z účtu firmy boli preinvestované na stavbách realizovaných poškodeným. Poškodený navyše nevedel vôbec definovať, kde finančné prostriedky „reálne“ skončili, a vzhľadom k tomu nebolo preukázané, či konaním obvineného skutočne došlo ku zmenšeniu majetku poškodeného. Za danej dôkaznej situácie, kedy nebola preukázaná škoda na majetku poškodeného, rešpektujúc aj vyššie uvedenú zásadu „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) nie je možné skonštatovať naplnenie objektívnej stránky žiadneho trestného činu.

Uvedené pochybenia nenapravil ani vo veci konajúci druhostupňový súd, ktorého rozsudok navyše nesie znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, nakoľko nedáva dôsledné odpovede na podstatné odvolacie námietky obvineného, a chýbajú v ňom právne úvahy, a preto najvyšší súd prisvedčil dovolacím námietkam obvineného aj v tejto časti.

Vo všeobecnosti možno k odôvodňujúcej časti každého súdneho rozhodnutia uviesť, že dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je esenciálnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru je aj právo účastníka konania, procesnej strany v konaní alebo právo inej zainteresovanej osoby na rozhodnutie, ktorého dôvody vydania sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07).

Odôvodnenie je výsledkom myšlienkovej práce orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu a je obrazom toho, ako starostlivo sa vecou zaoberal. Z rozsudku musí vyplývať, aké konkrétne dôkazy boli pri vydávaní rozsudku brané do úvahy, ako aj odkaz na konkrétny spisový materiál obsahujúci všetky relevantné dôkazy. Odôvodnenie musí obsahovať relevantnú argumentáciu. Medzi jednotlivými zložkami odôvodnenia každého rozsudku musí existovať vzťah založený na logickom usudzovaní a pravidlách logiky. V opačnom prípade nie je zrejmé, či je rozsudok výsledkom právom upraveného procesu za dodržania princípov spravodlivosti, alebo výsledkom svojvôle realizovanej verejnej moci. Iba povrchné, fráзовité a všeobecné odôvodnenie je znakom toho, že súdy sa vecou nezaoberali dostatočne, s potrebnou starostlivosťou, a preto ani nemohli správne rozhodnúť. Nepostačuje iba odkaz na príslušnú právnu úpravu.

Odôvodnenie rozsudku nadväzuje na odôvodnenie výroku o vine, ktoré musí vyplývať z jednoznačného záveru nevzbudzujúceho dôvodné pochybnosti, že skutok zavinene spáchal práve obžalovaný a zisteným spôsobom. Z kontextu komentovaného ustanovenia je zrejmé, že každý výrok rozsudku musí byť odôvodnený presvedčivo a tak, aby rozhodnutie súdu bolo preskúmateľné. Musí vychádzať z hodnotenia dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku, t.j. podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, ako aj v ich súhrne (ZSP 68/2008). Riadne odôvodnenie rozsudku tiež znamená a vyžaduje, aby bolo konkrétne uvedené, čo súd tým-ktorým dôkazom zistil, resp. o ktoré konkrétne dôkazy sa jeho zistenia opierajú (ZSP 43/1998).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ide o pochybenia, ktoré zásadne ovplyvňujú právne postavenie obvineného, čím je v zmysle § 371 ods. 5 Trestného poriadku daná materiálna podmienka pre vyslovenie naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Po vrátení veci bude potrebné, aby súd prvého stupňa, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) na daný trestný čin správne aplikoval hmotné právo, pri rešpektovaní zásady zákazu reformatio in peius.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.